

บทความพิเศษ

รังสีวิทยา

นพพร เบี้ยวไข่มุข

ภาควิชารังสีวิทยา วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า

บทความที่เสนอเป็นการวินิจฉัยทางรังสีวิทยาในผู้ป่วยที่น่าสนใจ 4 ราย ดังนี้

ผู้ป่วยรายที่ 1.

ประวัติ ผู้ป่วยชายอายุ 30 ปี เป็น known case of β -thalassemia/Hb E

1 วันก่อนมาโรงพยาบาล ล้มลงเหยียดแขนขวา กระแทกพื้น แพทย์ส่งตรวจ film right forearm (AP and lateral view) ดังภาพ (รูปที่ 1)

รูปที่ 1 Film right forearm (AP & lateral)

ได้รับต้นฉบับเมื่อ 9 มิถุนายน 2552 ได้ให้ตีพิมพ์เมื่อ 30 มิถุนายน 2552
ต้องการสำเนาต้นฉบับติดต่อ พ.อ.นพพร เบี้ยวไข่มุข ภาควิชารังสีวิทยา
วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า ถนนราชวิถี เขตราชเทวี กทม. 10400

ลักษณะที่ตรวจพบทางรังสี film right forearm (AP and lateral view)

1. Generalized osteoporosis
2. Widening of medulla from bone marrow hyperplasia and thinning of cortex
3. Coarse trabeculae at medulla
4. Small lytic lesions are seen at all bones
5. Fracture of distal radius is seen

วินิจฉัย Thalassemia disease (β -thal/Hb E) bony change with fracture of distal radius

ผู้ป่วยรายที่ 2.

ประวัติ ผู้ป่วยเด็กหญิง 5 ปี เป็น known case of β -thalassemia/Hb E มารับการตรวจด้วยปัญหาปวดท้องได้ช้าย โคร่งขาว แพทย์ส่งตรวจ plain film abdomen (AP and lateral view) ดังภาพ (รูปที่ 2)

ลักษณะที่ตรวจพบทางรังสี film abdomen (AP and lateral view)

1. Multiple small gall stones are seen at RUQ, AP, and lateral view
2. Splenomegaly
3. Osteoporosis at this age
4. Linear striation at body of all spines are seen with no bony destruction or periosteal reaction
5. Expansion of medulla with coarse trabeculae and thinning of cortex from bone marrow hyperplasia

รูปที่ 2 Plain film abdomen (AP & lateral)

ผู้ป่วยรายที่ 3.

ประวัติ: ผู้ป่วยหญิงอายุ 50 ปี มีอาการหายใจไม่สะดวก ขณะออกกำลัง Vital signs ปกติ ไม่มีไข้ ความดันโลหิตและชีพจรปกติ

ตรวจร่างกาย:

Healthy woman, good conscious, Follow command, good communication

Chest : Normal breath sound and equal both sides, no abnormal sound

Abdomen : Normal size of liver-spleen, no ascites, and no pain on exam

Head-Neck and Neuro exam - WNL

ตรวจทางห้องปฏิบัติการ:

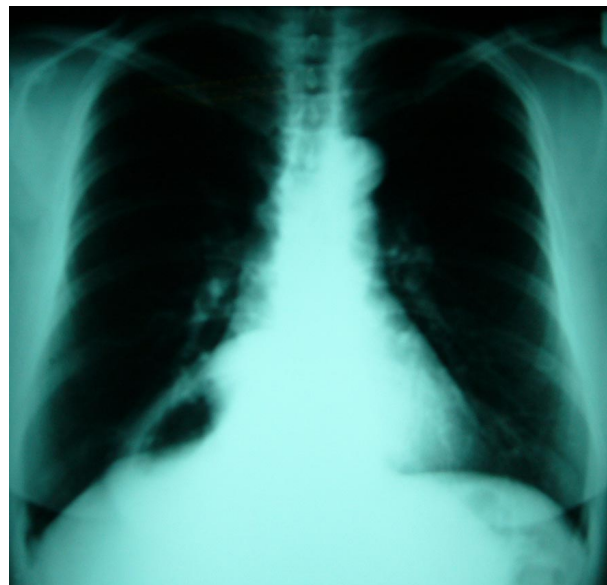
Blood chemistry and CBC:WNL

EKG: Normal

- การตรวจ Chest X-ray ได้ผลดังที่แสดง (รูปที่ 3)

คำถาม

1. สิ่งตรวจพบทางรังสีนี้บ่งชี้ให้ข้อพิจารณาเกี่ยวกับอะไร?
2. การตรวจเพิ่มเติมที่เหมาะสม และการวินิจฉัย คืออะไร?

รูปที่ 3 Chest X-ray (PA)

คำตอบ

1. สิ่งตรวจพบทางรังสี จาก Chest X-ray นี้ พบว่ามี
  - Abnormal mass and density at right lower heart border with air density and well defined border
  - Normal heart size, no effusion
  - Normal bony part
  - Normal soft tissue shadow

ข้อพิจารณา: Suspected hiatus hernia (diferential diagnosis : lung abscess)

2. การตรวจเพิ่มเติม กรณีนี้ควรมีการตรวจ Upper GI study ซึ่งได้ผลดังที่แสดง (รูปที่ 4)

รูปที่ 4 Upper GI study

ลักษณะที่ตรวจพบใน Upper GI study มีดังนี้

- Abnormal position of stomach fundus at right lower heart border and normal mucosa
- No leakage and no abnormal mass
- Normal EG junction

การวินิจฉัย Right para-esophageal hiatal hernia

ผู้ป่วยรายที่ 4.

ประวัติ: ผู้ป่วยหญิง อายุ 44 ปี มารับการตรวจด้วยอาการวิงเวียน (vertigo) ไม่มีประวัติอ่อนแรง ไม่มีประวัติหน้าหนักตัว ลดลงผิดปกติ และไม่มีไข้

การตรวจร่างกาย:

Healthy woman, good conscious, follow command, good communication

Vital sign in normal limits, no fever.

Chest : normal breath sound and equal both sides, no abnormal sound.

Abdomen : normal size of liver-spleen, no ascites, and no pain on exam

Head-Neck and Neuro exam - WNL

การตรวจทางห้องปฏิบัติการ:

Blood chemistry and CBC:WNL

EKG: Normal

- การตรวจ CT Brain ได้ผลดังที่แสดง (รูปที่ 5)
- ได้ทำ ultrasound บริเวณช่องท้องส่วนบน พบว่ามีผลการตรวจเป็นปกติ
- ส่งตรวจ CXR ได้ผลดังที่แสดง (รูปที่ 6)

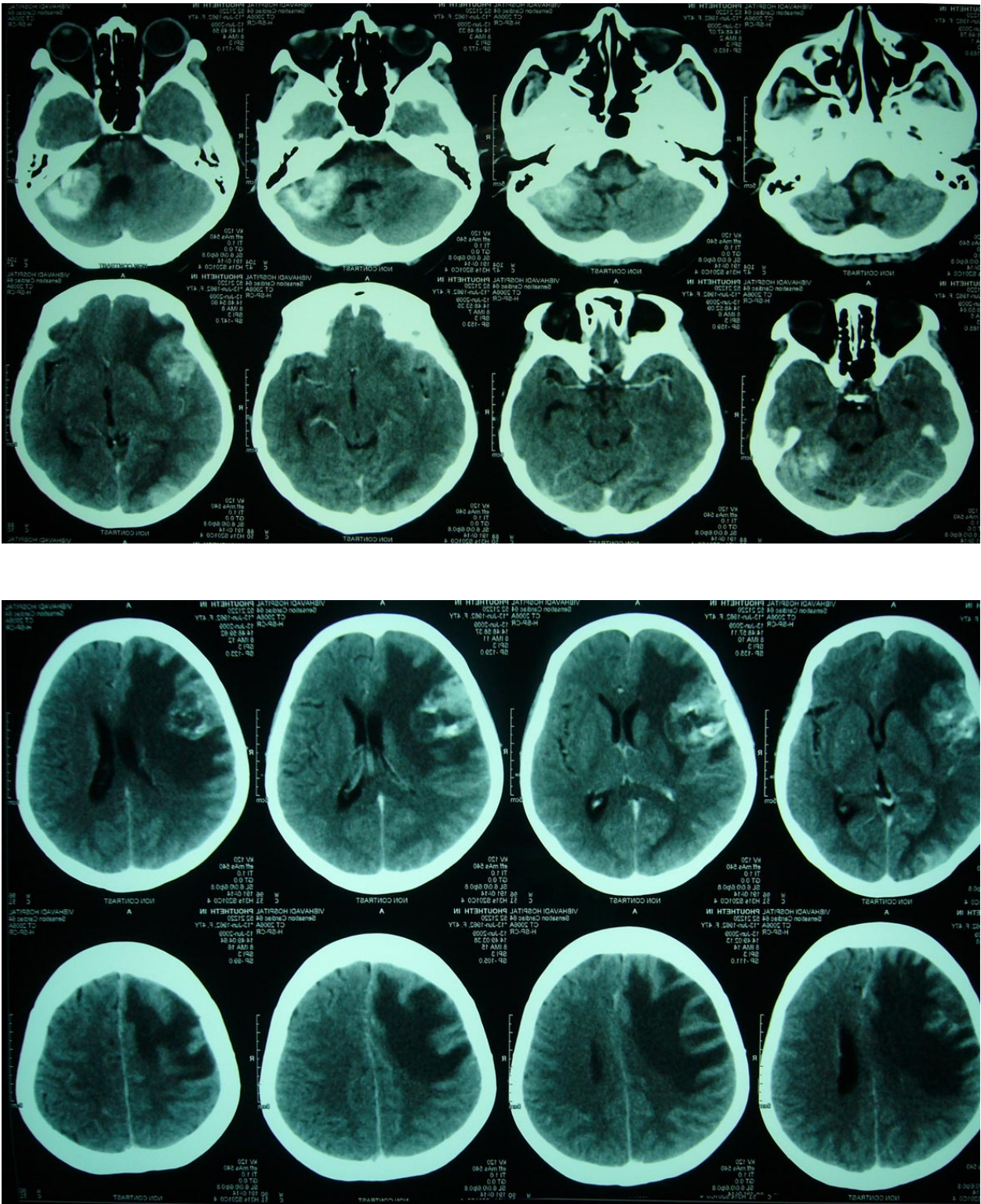
คำถาม

1. ท่านคิดว่าควรทำการตรวจเพิ่มเติมด้วยการตรวจแบบใด?
2. ข้อวินิจฉัยควรเป็นอะไร?

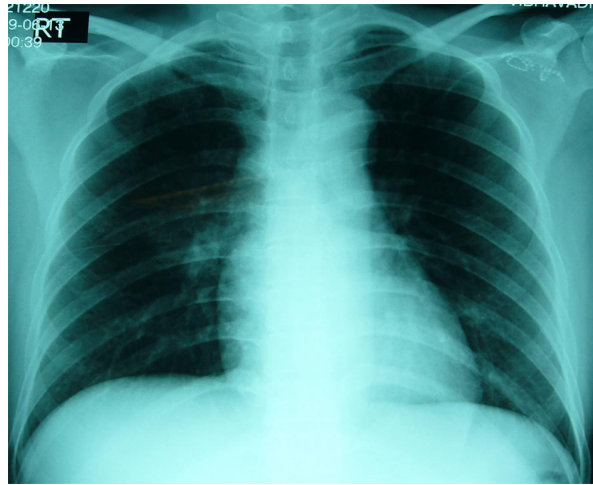
คำตอบ

1. การตรวจเพิ่มเติม ควรทำ CT chest ซึ่งในกรณีนี้ได้ผลตามที่แสดงไว้ (รูปที่ 7.1-7.3)
2. วินิจฉัย CA lung mass (1 x 3 cm size) at RUL with
  - Multiple lymph nodes at mediastinum and multiple brain metastases,
  - Brain swelling, with minimal mid line shift to the right from mass lesion at left frontal parietal area

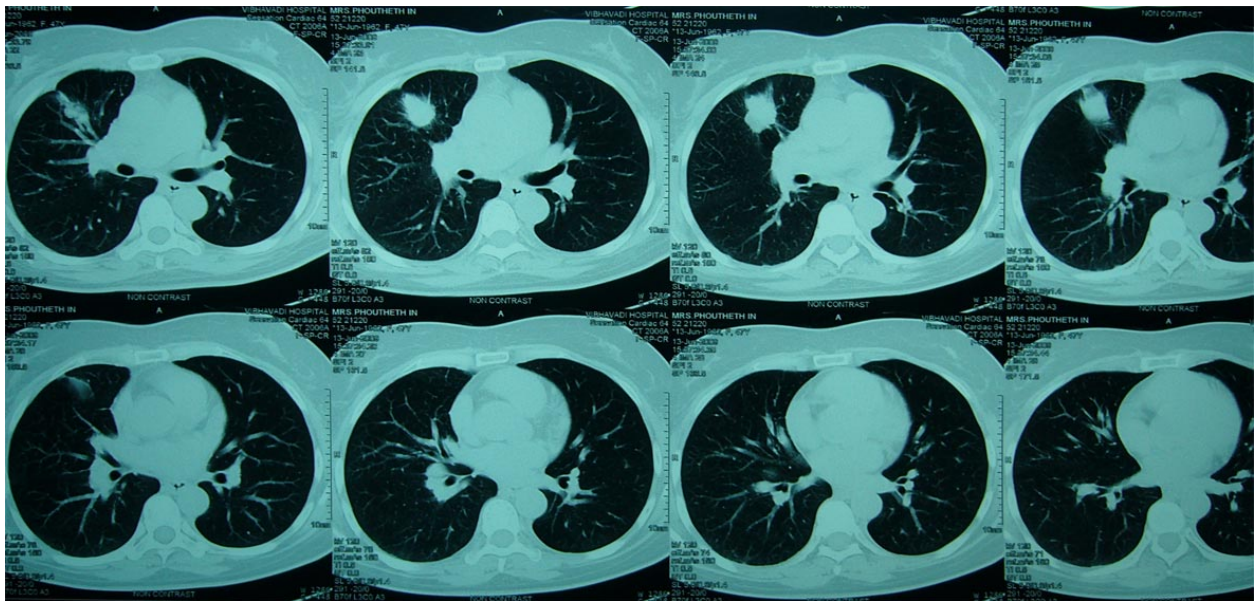

รูปที่ 5 การตรวจ CT Brain

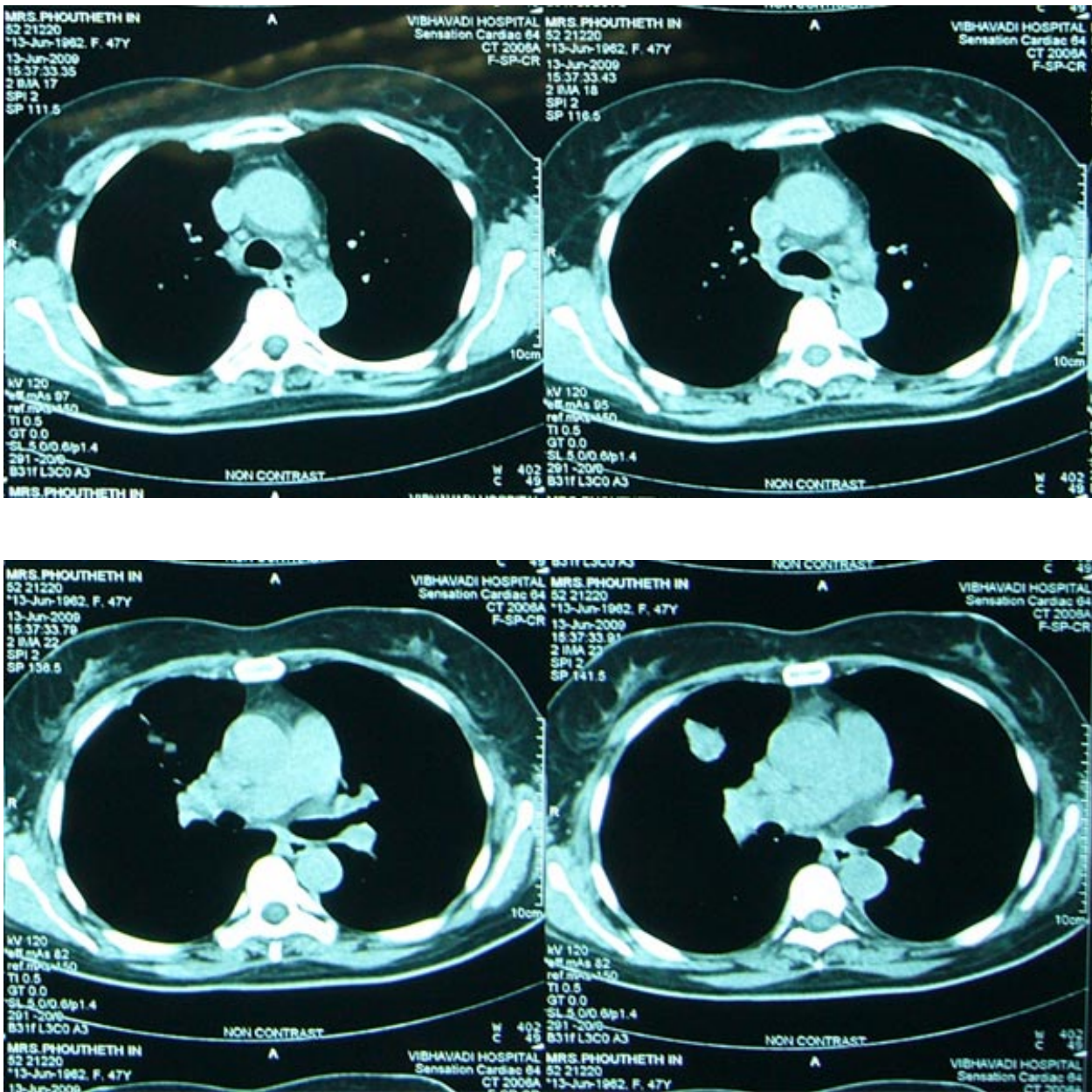

รูปที่ 6 CXR (PA)

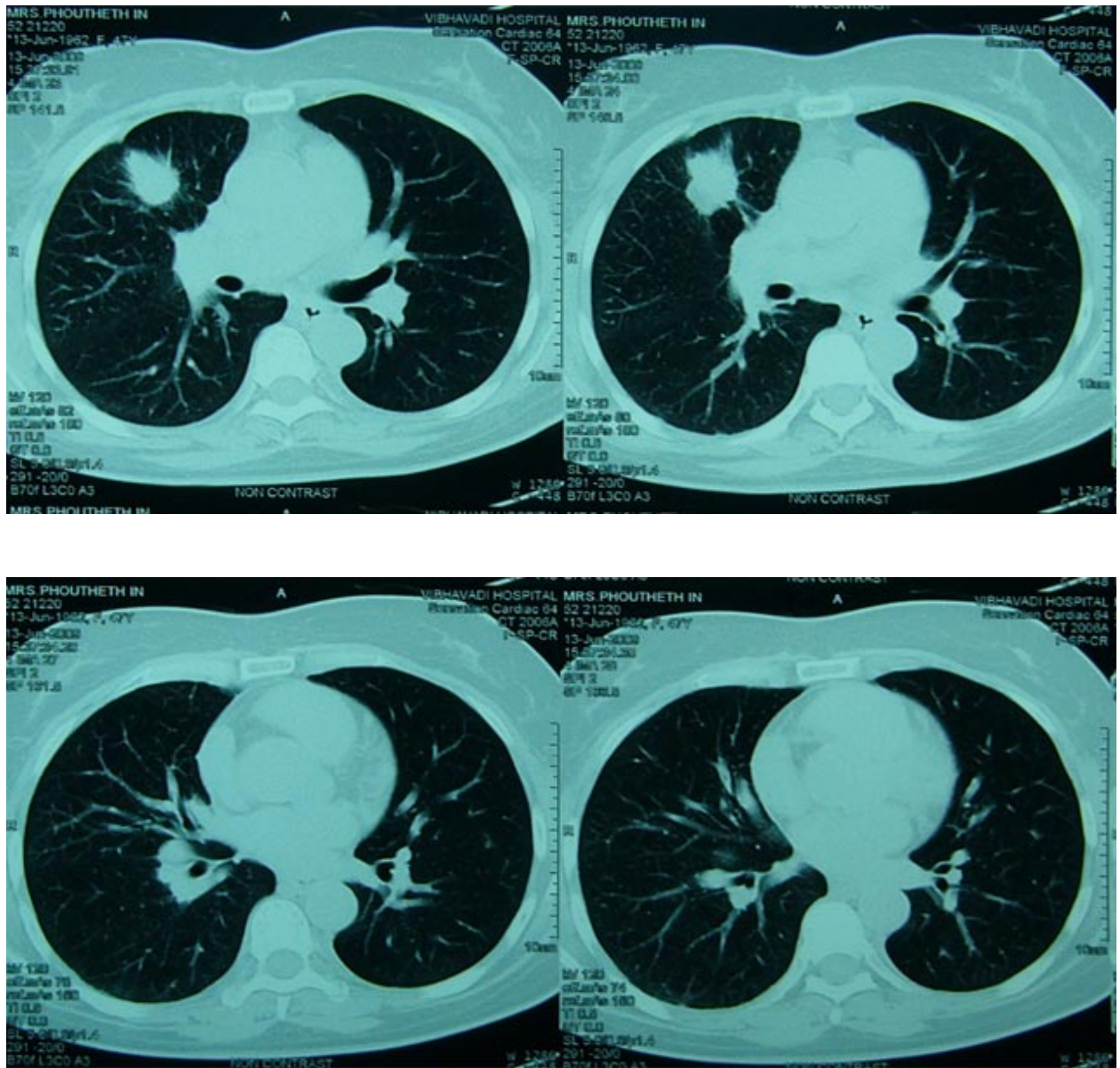

รูปที่ 7.1 CT chest

รูปที่ 7.2 CT chest

รูปที่ 7.3 CT chest

